

In het kader van het 25-jarig bestaan bezoekt Veeteelt een keer per maand opnieuw de personen achter een bedrijfsreportage die in de afgelopen 25 jaar in Veeteelt heeft gestaan. De snelle groeier, de stopper of de emigrant; ze komen allemaal aan bod.

In deel 4 van de serie over 25 jaar Veeteelt het bedrijf van familie De Haan, die van het Utrechtse Breukelen naar het Groningse Beerta verhuisde. Ook daar verblijven de koeien in een grupstal.

	1993	2009
Aantal koeien:	60	80
Hectare:	47	6105
Gem. 305 dgn.productie:	8623	12.007
Favoriete stier:	Very	CBU Ferdinand

Grupstal blijft favoriete bij familie De Haan

Op stro maximale melkproductie

Van Utrecht verhuisden ze naar Groningen en de veestapel kleurde van zwart steeds meer naar rood. Wat niet veranderde is het systeem van huisvesten. De koeien van Ko en Lennert de Haan staan nog altijd dik in het stro in de grupstal.

tekst Inge van Drie

Veelzijdige veestapel van Ko de Haan staat in het stro op de grupstal.' Zo luidde in 1993 in Veeteelt de kop boven de reportage bij familie De Haan. Aan het systeem van huisvesten blijkt zestien jaar later weinig veranderd. Tegen de landelijke trend in staan de koeien nog steeds dik in het stro, weliswaar op een nieuwe, moderne grupstal. 'We hechten veel waarde aan stalment. Die geeft goede voeding aan de bodem. De grond wordt er humusrijk van', stelt Ko de Haan (65), die samen met zijn zoon Lennert (35) tachtig koeien melkt. 'Melken op een grupstal zwaar? Welnee, ik hoor de laatste tijd juist vaak dat collega's last van hun schouders krijgen door het melken in een gewone melkstal. In Canada worden nog heel veel nieuwe

grupstallen gebouwd. Daar zeggen ze dat loopstallen sloopstallen zijn.' Canada noemt De Haan, net als begin jaren negentig, nog graag als voorbeeld. 'Daar hebben ze zulke mooie bedrijven. Vorig jaar ben ik er nog geweest. Je moet toch blijven. Ik ben niet zo'n papierman, ik zie het graag zelf.' Trots meldt hij naast kampioenskoe Thrlulane James Rose te hebben gestaan. 'Ik denk niet dat er een mooiere koe is.'

Binnen beter dan buiten
Zestien jaar geleden boerde familie De Haan nog in het Utrechtse Breukelen. Van verhuizen naar Groningen was nog geen sprake. Nu vormt het Groningse Beerta alweer dertien jaar de thuisbasis. 'We hoefden niet voor stadsuitbreiding

weg, we zijn vrijwillig gegaan. In Utrecht hadden we grond op meerdere plaatsen, hier hebben we één blok van 68 hectare.'

Een advertentie van twee regels – '68 hectare te koop, mogelijkheid tot nieuwbouw' – lokte familie De Haan naar Groningen. 'We hebben ook nergens anders gekeken, we hebben het meteen gekocht.'

Spijt van die keus heeft De Haan niet gehad. 'Het is hier makkelijk boeren. In Utrecht hadden we 47 hectare, verdeeld in 26 kavels, allemaal omgeven door water. Hier hebben we één blok van 68 hectare zonder water. En toen we bouwden hoefden we niet te heien.'

Van de 68 hectare benut de familie De Haan er twaalf voor tarwe, veertien voor mais en de rest voor gras. Buiten komen de melkkoeien niet meer. Alleen de droogstaande koeien, voor wie Lennert een potstal bouwde, hebben een uitloop naar buiten. 'Met driemaal daags melken werkt weiden niet meer. Dan moet je op allerlei rare momenten de koeien gaan halen. En wanneer heb je nou eigenlijk mooi weer?'

Ko de Haan in 1993:
'Als je puur op eiwit fokt, houd je een veel mindere koe over'

Ko en Lennert de Haan: 'Met driemaal daags melken werkt weiden niet meer'

Dan is het te nat, dan is het gras te lang, er is altijd wel iets. We voeren in de zomer vers gras op stal. De koeien hebben het binnen beter dan buiten.'

In 305 dagen 12.000 kg melk
In Breukelen leverden vader en zoon De Haan jaarlijks 450.000 kg aan de melkfabriek. In Beerta produceren tachtig koeien nu een miljoen kg melk per jaar. De gemiddelde 305 dagenproductie ligt momenteel bij drie keer per dag melken op 12.007 kg melk met 3,83% vet en 3,46% eiwit. Het rollend jaargemiddelde bedraagt 10.782 kg melk met 3,98% vet en 3,59% eiwit.

Op de grupstal is plek voor tachtig koeien. Dat er niet meer koeien passen, vindt Ko de Haan eerder een voor- dan een nadeel. 'Ik houd niet van dat hele grote. Laat ons maar met een klein koppeltje koeien een hoog quotum volmelken. We verbazen ons er wel eens over dat koeien zoveel melk kunnen geven.'

Fokken op eiwit had zestien jaar geleden nog niet zo de aandacht van Ko de Haan. 'Als je puur op eiwit fokt, houd je een veel mindere koe over', zei De Haan destijds. Nu denkt de veehouder daar anders over, niet in het minst door het succes van de mede door hem gefokte fokstier CBU Ferdinand, met een plus

Ko de Haan in 2009:
'We verbazen ons erover dat koeien zoveel melk kunnen geven'

van 0,20 een eiwitverhoger. 'We hebben drie jaar lang alle koeien geïnsemineerd met Ferdinand. Door zijn dochters is het eiwitgehalte op ons bedrijf flink gestegen.'

De oudste Ferdinanddochter – nog uit de proefperiode – heeft inmiddels 90.000 kg geproduceerd en er zijn ook al verschillende dochters met 50.000 tot 60.000 kg melk op de teller. 'De Ferdinands produceren gemakkelijk. Dat is ook ons streven: niet te grote, degelijke koeien waar je niet aan kunt zien dat ze zoveel produceren.'

Via ivp heeft De Haan uit Ferdinands moeder CBU Felitia (v. Pigeonwood) nog een volle broer van Ferdinand gekregen: Ferdi 2. Zijn oudste dochters maken al lijsten met 3,70% tot 3,80% eiwit. 'Van hem hebben we driehonderd rietjes ingevroren. Die kunnen we over een paar jaar mooi gebruiken als we een aantal generaties verder zijn.'

Dertig van de tachtig rood
In 1993 maakte De Haan nog deel uit van het CBU-syndicaat (Cattle Breeding Utrecht), dat koeien kocht met een hoge verwachtingswaarde. Etazon Flute (v. Enhancer) bijvoorbeeld, de overgrootmoeder van CBU Ferdinand.

Nu koopt De Haan nog sporadisch wat aan. De kleur van de koeien vindt de veehouder, die op maandag steevast de staarten van de koeien wast, daarbij van minder belang. Was de veestapel zestien jaar geleden nog helemaal zwartbont, inmiddels hebben van de tachtig koeien er wel dertig een rood vel. Behalve van Ferdinand en Ferdi lopen er in Beerta dochters van Talent, Rampage, Mr Burns, Pickel en Lawn Boy. 'De zwartbonten zijn te extreem op melk gefokt. Ik houd jaarlijks nog zo'n tien stiertjes aan voor de verkoop. Te kleine stiertjes raak ik niet kwijt; boeren willen een stoere stier. De roodbonten zijn wat degelijker. Roodbont is ook in de mode; elke topfokker heeft tegenwoordig wel een roodbonte op stal.'